

ДІЯЛЬНІСТЬ О. К. ПОГОРЕЛКА НА ПОСАДІ ХАРКІВСЬКОГО ГОЛОВИ Приходько Н.П.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Одним з фундаторів фізичної освіти у Харківському практичному технологічному інституті був професор Олександр Костянтинівич Погорелко. Науково-педагогічна робота професора О. К. Погорелка була тісно пов'язана з громадською діяльністю. У 1900 р. при виході у відставку цей видатний науковець був обраний Харківським Головою. На цій посаді, як і В. М. Ломакін, він пробув дванадцять років. Цього рекорду не вдалося перевершити жодному з керівників міста у дореволюційний період.

За цей час за ініціативою професора О. К. Погорелка було реалізовано значну кількість проектів, направлених на удосконалення міського господарства нашого міста. Можна перелічити деякі з них: проектування та відкриття водопроводу та каналізації, відкриття художнього училища та Миколаївської лікарні, Вищих жіночих курсів та початкових училищ, очної лікарні для проф. Л. Л. Гіршмана, побудова будівель, які і сьогодні прикрашають наше місто: банку, ломбарду, художнього училища, критого Благовещенського ринку. Видатний фізик-теоретик О. К. Погорелко важливе місце відводив застосуванню прикладних досягнень електротехніки, особливо для розвитку господарства міста. Не випадково усі трамвайні маршрути до революції були побудовані при його каденції. Задача була дуже складна: у місті існувала конка з іноземним капіталом, керівники якої зовсім не бажали закриття свого бізнесу. І лише проведена під керівництвом Харківського Голови лотерея допомогла викупити та скасувати конку, як анахронізм. Її замінив електричний трамвай. За досить короткий строк, у чотири роки, у місті було відкрито шість маршрутів трамваю, які зв'язали між собою усі райони міста.

Місто ставало красивішим: будуються пам'ятники Гоголю та Пушкіну, які і сьогодні прикрашають Театральну площу міста, було побудовано електричне освітлення (спочатку воно було апробовано у ХПТІ, де у Креслярському корпусі була встановлена динамо-машина, яку крутила спочатку парова машина, а згодом, і дизельний двигун), заможна центральна частина міста. Дохідна частина бюджету міста за 12 років керування видатним педагогом та громадським діячем, зросла утричі, при практично нульовій інфляції. Не дивно, що приріст населення швидко вивів Харків на третє місце в тодішній Україні, після Києва та Одеси.

Сам Олександр Костянтинівич був скромною людиною, не мав навіть свого маєтку та жив з дружиною та сьома дітьми у маленькому будинку на вул. Чернишевській. К сторіччю з дня народження видатного педагога та громадського діяча на домі була встановлена меморіальна дошка.

Таким чином, чималий внесок у розвиток Харкова, у перетворення його в красиве місто з інфраструктурою, у місто, де приємно та комфортно жити, зробив видатний фізик-теоретик Олександр Костянтинівич Погорелко.